

[Christmas Møller.]

letteste Sag af Verden, ikke blot for enhver Rigsdagsmand, hvis han ønsker det, men for enhver Borger i Landet, som ønsker at indgive et Andragende til Rigsdagen, at lade denne juridiske Institution eller Embedsmand træde i Funktion og give en Udtalelse om, hvorvidt et Cirkulære og en Lov er i Overensstemmelse eller i Uoverensstemmelse med hinanden. Jeg siger ikke, at den juridiske Sekretær straks er Justitieombudsmanden om igen, naturligvis ikke; jeg siger, han er det, der staar i Grundlovens § 66; men jeg føjer til, at det med Hensyn til Bestemmelsens Virkning i Praxis kommer an paa — paa nøjagtig samme Maade som det gør det med Hensyn til Rigstinget og Landslisterne —, hvorledes man vil benytte Bestemmelserne.

Jeg kan jo ikke sige andet, end at jeg er overrasket over den store Interesse, som man nu med eet viser Spørgsmaalet om de kirkelige Paragraffer, men ogsaa paa dette Omraade vil jeg gerne sige, at jeg tror, det er forstandigt og rimeligt at faa Klarhed over, hvorledes Stillingen er. Med Hensyn til de kirkelige Spørgsmaal ved enhver, at vi har haft et kirkeligt Udvalg siddende. Hvis man spørger mig, om Arbejdet dér har formet sig saaledes, at de to Partier, som staar hinanden nær her i Salen, Konservative og Venstre, har staaet hinanden nær i Kommissionen, saa maa jeg sige, at det er egentlig ikke mit Indtryk. Det er altsaa en Kendsgerning, der staar fast. Dernæst er Spørgsmaalet om Folkekirken og Folkekirkens Stilling til Staten et tvedtelt Spørgsmaal. Det er dels Spørgsmaalet, om vi skal have en Kirkeforfatning, saaledes som man ved de Konservative ønsker det — jeg kan vist kort udtrykke det paa den Maade, om Rigsdagen skal staa i et løsere Forhold til Kirken og Kirken selv ordne sine egne indre Forhold. Jeg stiller det meget vigtige Spørgsmaal: Vil man fra anden Side her i Salen yde os Tilslutning til Gennemførelsen af noget saadant? Vil Partiet Venstre — lad os faa det at vide, naar Spørgsmaalet nu drages frem —, eller vil de det ikke? Jeg skal ikke referere fra Forfatningskommissionen, men kun sige, at jeg synes, at i hvert Fald Referatet af Mødet den 10. August 1937 skulde offentliggøres.

Men saa kommer jeg til det andet Spørgsmaal, nemlig Spørgsmaalet om Kirkens Midler. Jeg har ikke Indtryk af, at vi, baade med Hensyn til Administration og andet, i de Betragtninger, der har været fremme angaaende disse Spørgsmaal, har haft Støtte noget Sted for vore Be-

tragtninger, de, som er ført saa stærkt frem gennem Aarene af det ærede Medlem Hr. J. Oskar Andersen. Men jeg har altid haft det Indtryk, og har ogsaa det Indtryk fra denne Forfatningskommission, at hvis det alene drejer sig om dette Spørgsmaal, vil man naturligvis kunne tale om det.

Jeg ved, at man fra mange Sider i mit Parti lægger meget stor Vægt paa begge Spørgsmaal, men man maa med Erfaringerne fra den sidste halve Snes Aar i Erindring sige, at i det første Spørgsmaal er der ingen Vej frem i Dag, hvorimod der maaske kunde træffes en Ordning, som vil virke tilfredsstillende med Hensyn til det andet. Jeg ønsker i hvert Fald for vort Vedkommende at sige — paa Linie med, hvad jeg har sagt om, hvorledes vor Stilling er —, at vi vil gerne gøre en Indsats, hvis det er muligt at faa Medvirken fra andre Sider i Salen. De Forhandlinger, som er ført mellem de tre Partier, er jo ført i en bestemt Aand, kan jeg sige, saaledes at det i Virkeligheden ikke har været Modparter, som har siddet paa hver Side af Bordet og forhandlet, men just fordi vi havde den samme Indstilling angaaende det vigtigste Spørgsmaal, har Traadene kunnet gaa frem og tilbage paa en helt anden Maade, end de plejer at kunne ved Forhandlinger mellem Partier, der i øvrigt staar saa langt fra hinanden, som mit Parti og de Herrer gør det.

Jeg tror da, jeg har Lov til at sige, at den Grundlovsændring, som her foreslaas, er, baade med Hensyn til Rigsdagen og Rigsdagens Sammensætning, med Hensyn til Arbejdet ud i Fremtiden, med Hensyn til at skabe en Forfatning, som svarer til Tidens Krav, i enhver Henseende bedre end den, vi har, og derfor kan jeg med stor Glæde anbefale saa mange som muligt at stemme for den.

Det ærede Medlem Hr. Brorsen talte lidt haanligt om Trespand. Ja, Trespand er bedre end Tospand, men Firspand er jo det fineste. Vi havde Trespand i 1915 om Grundloven, men det endte med et Firspand. Hvorfor skulde det ikke gaa i 1938—39 paa samme Maade, som det gik Venstre i 1915? Det er rigtigt, at det var Venstre, der begyndte, men det var ogsaa Venstre, der holdt op i 1914, og Konservative og Regeringspartierne, som blev enige, hvorefter Venstre tiltraadte. Jeg er Optimist — man kan jo overhovedet ikke være konservativ uden at være Optimist —, og jeg er Optimist ogsaa med Hensyn til det ærede Medlem Hr. Brorsen. Jeg har en Følelse af, at det ærede Medlem Hr. Brorsen egent-